

HEREMANS' ZONEN, De, "Taalminnend Leerlingengenootschap", Vlaamsgezinde en letterkundige vereniging aan het atheneum te Gent.

Aanleiding tot de oprichting van dit genootschap vormde de gebrekkige toepassing van de wet-**Julius de Vigne-Edward Coremans** van 1883, die het officieel middelbaar onderwijs gedeeltelijk vernederlandsde. De initiatiefnemers van het genootschap, dat op 17 december 1885 werd opgericht, waren onder anderen **Ernest P. van den Berghe**, **Willem de Vreese** en **Willem Duflou**. Zij kozen als verenigingsnaam **De Heremans' Zonen**, naar **Jacob F. Heremans**, de gewezen leraar Nederlands van het atheneum te Gent en hoogleraar aan de universiteit. Met het doel "de Vlaamsgezindheid meer en meer in de jeugdige harten wortels te doen schieten" organiseerde de kring voordrachten over letterkunde en actuele onderwerpen waaraan professoren, leraren, letterkundigen en vooraanstaande Vlamingen hun medewerking verleenden. Aanvankelijk groepeerde de kring uitsluitend poësis- en retoricleerlingen, maar toen vanaf 1890-1891 ook de jongere atheneumleerlingen tot lidmaatschap werden uitgenodigd groeide hij uit tot een bloeiende vereniging met ongeveer 70 leden. **Karel van de Woestijne**, in 1892-1893 bestuurslid en later ook voorzitter van **De Heremans' Zonen**, schreef jeugdverzen in de *Letterkundige Bundel Heremanszonen* (1897).

Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog ontstond er verwarring, toen **De Heremans' Zonen**, die samen met andere leerlingenkringen uit het officieel

De Heremans' zonen (v.l.n.r.): August de Vrindt, Frans de Bruyne, Marcel Minnaert, R. van Kenhove, August Remouchamps. Dit letterkundig genootschap aan het Gentse atheneum ontleende haar naam aan de leraar Nederlands, Jacob F. Heremans. (ARCHIEF RUG)

middelbaar onderwijs sinds 1907 door het **Algemeen-Nederlands Verbond** als Tak Jong-Vlaanderen erkend waren, geassocieerd werden met het andere activistische **Jong-Vlaanderen**. Een groot probleem vormde dit aanvankelijk niet daar er door het uitwijken van het bestuur naar Engeland voorlopig niet vergaderd werd. Wel vinden we oud-leden als overtuigde activisten terug, zoals **Michel van Vlaanderen**, de redacteur van *De Goedendag*. Vanaf 1915 vergaderden De Heremans' Zonen weer en ontbraken activistische sprekers niet, zoals **Richard de Cneudt** en **De Vreese**. Een keuze voor het **activisme** maakten de leden nog niet. De spanning nam echter toe en de vergaderingen verliepen rumoerig. Onder waarnemend voorzitter **Firmin Parasie** brak de eenheid. De 'passieven' traden uit en een proactivistische kern bleef over tot het einde van de oorlog. Het leek ook het einde van De Heremans' Zonen te zijn.

In 1920 volgde echter een heroprichting van het genootschap onder dezelfde naam. Leerlingen uit het normaalonderwijs konden nu ook lid worden. Onder impuls van atheneumleraar **Jozef Goosse-naerts** en onder invloed van het in 1927 opgerichte **Algemeen Vlaamsch Studentenverbond** van het officieel middelbaar onderwijs ging de Gentse kring zich strijdlustiger opstellen, wat voor wrijvingen zorgde met de prefect van het atheneum. Hoewel de vijftigste verjaardag in 1935 met veel luister werd gevierd zouden De Heremans' Zonen, door de overstap van vele leden naar de in 1931 gestichtte Jonge Wacht van het **Willemsfonds**, als zelfstandige vereniging langzaam doodbloeden.

LITERATUUR: *Gedenkboek uitgegeven ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van het T.L.G. De Heremans' Zonen (1885-1935)*, 1936; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991.

ANNE-MARIE VAN DER MEERSCH EN
PIETER VAN HEES